

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА
КАФЕДРА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН І ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ А.С.МАКАРЕНКА
НІЖИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИКОЛИ ГОГОЛЯ
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЗАПОВІДНИК «ГЛУХІВ»
МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

**«Актуальні питання дослідження вітчизняної
історії та викладання предметів
громадянської та історичної освітньої галузі
в умовах НУШ»**

**Програма
Всеукраїнської інтернет-конференції**

17 листопада 2022 року

м. Глухів

Вітаємо учасників
Всеукраїнської інтернет-конференції
«Актуальні питання дослідження вітчизняної історії та
викладання предметів громадянської та історичної освітньої
галузі в умовах НУШ»

ПОРЯДОК РОБОТИ

- Робота відбуватиметься в синхронному режимі (on-line) через додаток Zoom <https://us02web.zoom.us/j/5313686297?pwd=bFZHUG05VTM3N3hMR3RFeGFpQlI1QT09>;
- шляхом ознайомлення з матеріалами конференції на сайті Університету.

17 листопада 2022 р.

09.00-9.30 – реєстрація учасників

09.30–09.45 – відкриття конференції, привітання учасників, знайомство з форматом і таймінгом інтернет-конференції;

09.50–12.30 – пленарне засідання інтернет-конференції, інтерактивне спілкування учасників у синхронному режимі (on-line).

13.00-14.00 – перерва.

14.00-16:30 – секційні засідання інтернет-конференції, інтерактивне спілкування учасників у синхронному режимі (on-line, за технічної можливості).

16.30–16:50 – підведення підсумків, визначення кращих доповідей.

Триватиме обговорення оприлюднених доповідей.

РЕГЛАМЕНТ ВИСТУПІВ

Доповіді на пленарному засіданні – до 8-10 хв.

Повідомлення на пленарному засіданні – до 5 хв.

Виступи – до 3 хв.

Доповіді на секційному засіданні – до 5-7 хв.

РОБОЧІ МОВИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Українська, англійська, польська

МОДЕРАТОРИ ЗАСІДАННЯ:

Гриценко Андрій Петрович – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Під'єднатися до конференції можна за посиланням Zoom:
<https://us02web.zoom.us/j/5313686297?pwd=bFZHUG05VTM3N3hMR3RFeGFpQlI1QT09>

Склад оргкомітету
Всеукраїнської інтернет конференції «Актуальні питання дослідження
вітчизняної історії та викладання предметів громадянської та історичної
освітньої галузі в умовах НУШ»
17 листопада 2022 року

Голова оргкомітету:

Курок Олександр Іванович – доктор історичних наук, професор, ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Співголови:

Луценко Григорій Васильович – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Ветров Ігор Георгійович – кандидат історичних наук, професор, проректор з навчально-методичної роботи гуманітарних факультетів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (за погодженням).

Мошик Ірина Вікторівна – кандидатка історичних наук, генеральний директор Національного заповідника «Глухів» (за погодженням).

Лянной Юрій Олегович – доктор педагогічних наук, професор, ректор Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка (за погодженням).

Самойленко Олександр Григорович – кандидат історичних наук, доцент, ректор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя (за погодженням).

Сіромський Руслан Богданович – доктор історичних наук, професор, в.о. декана історичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка (за погодженням).

Омельченко Світлана Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор, ректор ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (за погодженням).

Заступники голови оргкомітету:

Гриценко Андрій Петрович – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Чумаченко Олена Анатоліївна – кандидат історичних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Мелещенко Тетяна Володимирівна – кандидат історичних наук, професор, заступник декана з наукової роботи історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Мірошниченко Надія Олександрівна – кандидат педагогічних наук, учений секретар Національного заповідника «Глухів».

Моцак Світлана Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Кириленко Сергій Олексійович – кандидат історичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри історії України Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Мудрик Мар'ян Михайлович – кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України імені Михайла Грушевського Львівського національного університету імені Івана Франка.

Воронова Надія Сергіївна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет».

Рябуха Алла Петрівна – начальник Управління Державної служби якості освіти у Сумській області

Члени оргкомітету:

Прокопчук Віктор Степанович – доктор історичних наук, професор кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Крижанівський Віталій Михайлович – кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Жукова Світлана Петрівна – заступник генерального директора Національного заповідника «Глухів».

Слінченко Лариса Володимирівна – кандидат політичних наук, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Федоров Ігор Олександрович – асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Мінченко Марина Василівна – асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання, голова Ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Нікітіна Ірина Павлівна - методист інформаційно – методичного центру управління освіти і науки Сумської міської ради

Мисник Світлана Олексіївна – асистент кафедри педагогіки, психології, соціальної роботи та менеджменту Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Вишник Ольга Олександрівна – кандидат педагогічних наук, керівник відділу виховної роботи та молодіжної політики.

Петренко Наталія Миколаївна – асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Полякова Анастасія Сергіївна – кандидат біологічних наук, голова Ради Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

17 листопада 2022 року

ВІДКРИТТЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО:

Ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, доктор історичних наук, професор Олександр КУРОК

Проректор з наукової роботи Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, доктор фізико-математичних наук, професор Григорій ТОРБІН

Оголошення регламенту та режиму роботи інтернет-конференції

Пленарне засідання інтернет-конференції, інтерактивне спілкування учасників у синхронному режимі (on-line)

Роман Висоцький, доктор історичних наук, професор Інституту новітньої історії Університету Марії Кюрі-Склодовської в Любліні (Польща) **СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ВІДНОСИН НА ПРИКЛАДІ «АКЦІЇ ВІСЛА» 1947 РОКУ (В ТІНІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ)**

Ладиченко Тетяна В'ячеславівна, кандидат історичних наук, професор, завідувачка кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова **СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ОЧНОГО ТА ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ**

Мудрий Мар'ян Михайлович, кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України Львівського національного університету імені Івана Франка **ШКІЛЬНА ІСТОРІЯ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ТА ОСВІТНІХ ЗМІН**

Мелещенко Тетяна Володимирівна, кандидат історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти, заступник декана з виховної і наукової роботи Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Бакка Тамара Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова **РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПРЕДМЕТУ ЕТИКИ 5-6 КЛАС В НУШ**

Прокопчук Віктор Степанович, доктор історичних наук, професор, професор кафедри історії, правознавства і методики навчання, Глухівський національний педагогічний університет ім. О. Довженка **БІБЛОГРАФІЧНИЙ ОПИС ДЖЕРЕЛ І ПОРЯДОК ЙОГО СТВОРЕННЯ**

Коляда Ігор Анатолійович, доктор історичних наук, професор Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, Заслужений працівник освіти України **НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА ТА ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ: ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ІСТОРИЧНОГО ДІЯЧА ЗАСОБАМИ ФІЗІОГНОМІСТИЧНОГО ПІДХОДУ**

Желіба Олександр Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя **СТРУКТУРА ТА НАПОВНЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДЛЯ УРОКІВ ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ НУШ**

Щупак Ігор Якович, кандидат історичних наук, директор Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума», постдокторант Університету Торонто, Заслужений працівник освіти України **НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА ЗА УМОВ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ: НОВІ ВИКЛИКИ І НОВІ ПРОГРАМИ З ІСТОРІЇ**

Воронова Надія Сергіївна, доцент, доктор педагогічних наук, професор кафедри філософії, історії та соціально-гуманітарних дисциплін Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет», м. Слов'янськ - Дніпро, Україна **ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ІСТОРИКО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД ПОЛЬЩІ**

Мірошніченко Олександр Миколайович, науковий співробітник Національного заповідника «Глухів» **ПОШУК, ДОСЛІДЖЕННЯ, ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕКРОПОЛІСТИЧНИХ ПАМ'ЯТОК**

Моцак Світлана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка **ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЗАУРОЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ З ІСТОРІЇ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ**

Доброчинська Валентина Анатоліївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Рівненського державного гуманітарного університету. **РЕЛІГІЙНА ОСВІТА В УКРАЇНСЬКИХ ШКОЛАХ ВОЛИНСЬКОГО ВОЄВОДСТВА (1921–1939 рр.)**

Базиль Світлана Михайлівна, докторка філософії, вчитель історії і правознавства Шосткинської ЗОШ I-III ст. № 12 **ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ НАОЧНОСТІ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТУ ВСТУП ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ І ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ**

НАУКОВІ НАПРЯМИ РОБОТИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Секційні засідання
17 листопада 2022 року

СЕКЦІЯ «АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ГУМАНІТАРИСТИКИ»

Головуючі:

Курок Олександр Іванович, доктор історичних наук, професор, ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Мудрий Мар'ян Михайлович, кандидат історичних наук, доцент кафедри новітньої історії України Львівського національного університету імені Івана Франка

Виступаючі:

ЗАСНУВАННЯ ГЛУХІВСЬКОГО УЧИТЕЛЬСЬКОГО ІНСТИТУТУ

Курок Олександр Іванович, доктор історичних наук, професор, ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Гриценко Андрій Петрович, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ВИДАТНИЙ ДОСЛІДНИК ЗАПОРОЗЬКОГО КОЗАЦТВА АППОЛОН СКАЛЬКОВСЬКИЙ

Бровко Альона Григорівна, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

РОЛЬ ГЕРОЇВ УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ У ФОРМУВАННІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЗИЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (НА ПРИКЛАДІ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТИ У КАЛУСЬКОМУ ПОЛІТЕХНІЧНОМУ ФАХОВОМУ КОЛЕДЖІ)

Ільницький Ігор Васильович, викладач-методист Калуського політехнічного фахового коледжу Івано-Франківської області

ПРОБЛЕМА ПОХОДЖЕННЯ РУСІ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІОГРАФІЇ

Кириленко Сергій Олексійович, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

РАДЯНСЬКІЙ ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЯ БРЕЖНЄВСЬКОЇ ДОБИ, ЇХ ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО

Остапчук Олексій Олександрович, аспірант 3-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Курок Олександр Іванович, доктор історичних наук, професор, ректор Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

«ЗАКОНИ ПРО ТИМЧАСОВИЙ ДЕРЖАВНИЙ УСТРІЙ» ВІД 30 КВІТНЯ 1918 РОКУ В КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВОТВОРЧИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ (КВІТЕНЬ – ГРУДЕНЬ 1918 РОКУ)

Грибенко Олександр Миколайович, кандидат історичних наук, ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА ПІДПРИЄМНИЦЬКА БЛАГОДІЙНІСТЬ ТЕРЕЩЕНКІВ ЯК ЕЛЕМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ У КОНТЕКСТІ ЛОКАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ

Артемова Людмила Вікторівна, наукова співробітниця Національного заповідника «Глухів», аспірантка 3-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ДО ПИТАННЯ РІВНЯ ЖИТТЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ГЛУХОВА XIX – XX СТОЛІТТЯ (ГЛУХІВСЬКА ЧОЛОВІЧА ГІМНАЗІЯ ТА ГЛУХІВСЬКИЙ УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ІНСТИТУТ)

Ащаулова Тетяна Анатоліївна, аспірантка 2-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

МИХАЙЛО ПАВЛОВИЧ МИКЛАШЕВСЬКИЙ (1756–1847) – ЙМОВІРНИЙ АВТОР ІСТОРИКО-ПОЛІТИЧНОГО ТРАКТАТУ «ІСТОРІЯ РУСІВ»

Гриценко Андрій Петрович, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Гриценко Вадим Андрійович, студент 64-І групи Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ПОХОДЖЕННЯ КОЗАЦЬКО-СТАРШИНСЬКОГО РОДУ САВИЧІВ

Гриценко Андрій Петрович, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Гриценко Віталій Андрійович, студент 24-І групи Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ПРОБЛЕМИ ЕТНОКОНФЕСІЙНИХ ВІДНОСИН НА ТЕРИТОРІЇ ЧЕРНІГІВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ В 70-Х РР. XIX – НА ПОЧАТКУ XX СТ.

Давиденко Юрій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

ЕКОНОМІКА ТА ГРОШОВИЙ ОБІГ СІВЕРЩИНИ XVII – XVIII СТ. ЗА УКРАЇНСЬКИМИ ЛІТОПИСАМИ, ЩОДЕННИКАМИ ТА ХРОНІКАМИ

Клюєв Андрій Миколайович, аспірант 2-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

РОЗВИТОК «ФОЛКЛЕНДСЬКОГО ПИТАННЯ» З 1976 РОКУ ПО КВІТЕНЬ 1982 РОКУ

Голодюк Поліна Леонідівна, студентка навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка

Горобець Ігор Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В КОНТЕКСТІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Кмець Дмитро Ігорович, студент 64-І групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Слінченко Лариса Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Навчально-наукового інституту філології та історії, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

МИКОЛА ЗЕРОВ ТА ВИПУСКНИКИ ГЛУХІВСЬКОГО УЧИТЕЛЬСЬКОГО ІНСТИТУТУ

Крижанівський Віталій Михайлович, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка, провідний науковий співробітник відділу давніх актів Центрального державного історичного архіву України в м. Київ

ШЛЮБНО-СІМЕЙНІ ВІДНОСИНИ В УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ В ПЕРІОД МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІН ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ НА ЛІВОБЕРЕЖНІЙ УКРАЇНІ

Крупенько Оксана Василівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

ПРОГНОЗУВАННЯ ДРУКОВАНИМИ ЗМІ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ 2014 РОКУ

Левченко Максим Андрійович, аспірант 4-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

УКРАЇНСЬКІ ТРАДИЦІЇ ВИХОВАННЯ У НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ М.М. НЕПЛЮЄВА В УМОВАХ РОСІЙСЬКОГО САМОДЕРЖАВСТВА

Мірошниченко Надія Олександрівна, кандидат педагогічних наук, учений секретар Національного заповідника «Глухів»

ОСОБЛИВОСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ В УМОВАХ ДЕКОМУНІЗАЦІЇ

Мозговий Олексій Сергійович, аспірант 1-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Гриценко Андрій Петрович, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

НІМЕЦЬКА ПРИСУТНІСТЬ В УКРАЇНІ 1918 Р. ТА РАШИСТСЬКИЙ ОКУПАЦІЙНИЙ РЕЖИМ 2022 РОКУ: ПОРІВНЯЛЬНІ АСПЕКТИ

Мончак Олександр Володимирович, аспірант історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ДОКУМЕНТИ З ІСТОРІЇ ЄВРЕЇВ З ГЛУХІВСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО АРХІВУ, ЗНИЩЕНІ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ

Назарова Віра Валеріївна, кандидат історичних наук (Ізраїль), історик та генеолог

ПЕДАГОГІЧНІ СЕМІНАРИ ТА КУРСИ ЯК ФОРМА ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЦЬКИХ КАДРІВ ДЛЯ ПУНКТІВ ЛІКНЕПУ НА СУМЩИНІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ КАМПАНІЇ ЛІКВІДАЦІЇ НЕПИСЬМЕННОСТІ У 20-Х РР. ХХ СТОЛІТТЯ

Петренко Наталія Миколаївна, асистентка кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

НОРМАЛІЗАЦІЯ СЕРБСЬКО-КОСОВСЬКИХ ВІДНОСИН ЯК ОДИН ІЗ КЛЮЧОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У ЗАХІДНИХ БАЛКАНАХ

Поскрипко Нікіта Станіславович, аспірант 1-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

НІЖИНСЬКА ВИЩА ШКОЛА У СУПЕРЕЧЛИВОМУ РОЗВОЇ УКРАЇНІЗАЦІЇ ТА СТАЛІНІЗАЦІЇ В 20-30-х рр. ХХ ст.

Страшко Євгенія Матвіївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя

ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА СУЧАСНИХ ДОСЯГНЕННЯХ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРИЧНОЇ НАУКИ В УМОВАХ НУШ

Стрельцова Валентина Володимирівна, заступник директора з виховної роботи Комунального закладу Сумської обласної ради – Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою Сумської обласної ради

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА «ГЛУХІВ»: СЕРЕДИНА 90-Х РР. ХХ СТ. – 2000-НІ РР.

Чижов Олександр Ігорович, кандидат історичних наук, викладач Сумського будівельного коледжу

СЕКЦІЯ
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ
ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ТА АНАЛІЗ
УПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛЬНИХ ПРОГРАМ В УМОВАХ НУШ»

Головуючі:

Мелешенко Тетяна Володимирівна, кандидат історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти, заступник декана з виховної і наукової роботи Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Моцак Світлана Іванівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Виступаючі:

ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ ТА
ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ:
ВИКЛИКИ, ЗАВДАННЯ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ

Борчук Степан Миколайович, доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії факультету історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

ІНТЕГРАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ МЕДІАОСВІТИ В ПРЕДМЕТИ ГРОМАДЯНСЬКОЇ
ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ НУШ

Богомаз Оксана Юріївна, викладачка кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ УЧНІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ
ВІДПОВІДНО КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Бондар Ірина Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент Рівненського державного гуманітарного університету

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПРАВОЗНАВСТВА

Деркач Олексій Дмитрович, студент магістратури історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА У
2022/2023 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-
ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ

Докторович Галина Іванівна, методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти у Сумській області

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ В ПРОЦЕСІ
ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ
ГАЛУЗІ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Слінченко Лариса Володимирівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Навчально-наукового інституту філології та історії, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Бондарчук Марина Юріївна, студентка 64-2І групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ВИКОРИСТАННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПОЕМИ В. СЕВЕРИНЮКА "УКРАЇНА КОЗАЦЬКА" ПРИ ВИВЧЕННІ КОЗАЦЬКОЇ ДОБИ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Загребельна Ніна Іванівна, доцент, кандидат історичних наук, доцент кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ: ОСОБЛИВОСТІ ТА ІНСТРУМЕНТИ

Жмака Віталій Миколайович, кандидат історичних наук, доцент, викладач Сумського фахового коледжу економіки і торгівлі

ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ В УМОВАХ ОСВІТНІХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Ігнатенко Наталія Віталіївна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

ЗАСТОСУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ КРАЄЗНАВЦЯ М. Ф. ПОНОМАРЕНКА НА УРОКАХ ІСТОРІЇ В УМОВАХ НУШ

Карабін Богдана Вікторівна, аспірантка 3-го року навчання кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ НУШ

Кашуба Лілія Сергіївна, здобувач освіти спеціальності 032 Історія та археологія КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

Дмитренко Катерина Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

«GOOGLE ДОДАТКИ У ВИВЧЕННІ ІСТОРІЇ В ЗАКЛАДАХ ДПТНЗ»

Маленко Катерина Миколаївна, викладачка I категорії з історії та ЗОП Державного професійно-технічного навчального закладу «Конотопський професійний аграрний ліцей» Попівської ОТГ

ВИКОРИСТАННЯ ДІЯЛЬНІСНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ НУШ

Милютіна Олена Леонідівна, вчитель історії Комунального закладу Сумської обласної ради – Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою

КВЕСТИ З ІСТОРІЇ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОСТОРІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Подобєд Андрій Олексійович, учитель-методист гімназії № 59 міста Києва

Подобєд Олена Андріївна, доктор історичних наук, доцент кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ НА УРОКАХ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ ТА ІСТОРІЇ В УМОВАХ НУШ

Савицька Інна Михайлівна, заступник директора з навчальної роботи, вчитель біології Комунального закладу Сумської обласної ради – Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою

ІНФОРМАЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У ВИВЧЕННІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ У 5-КЛАСАХ НУШ

Мінченко Марина Василівна, аспірантка, асистентка кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ В НУШ

Мирошниченко Володимир Олександрович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри правознавства Бердянського державного педагогічного університету

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ НА УРОКАХ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ

Присяник Сергій Володимирович, учитель історії, правознавства та громадянської освіти Баницького навчально-виховного комплексу Глухівської міської ради Сумської області

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК КОМУНІКАЦІЇ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У 5-МУ КЛАСІ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ДОСЛІДЖУЄМО ІСТОРІЮ І СУСПІЛЬСТВО»

Санкович Марія Василівна, вчитель-методист Яблунівського ліцею імені Івана Франка Яблунівської селищної ради Косівського району Івано-Франківської області

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ» ТА «ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ» В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Смоленко Ольга Петрівна, методист Навчально-методичного центру ПТО у Сумській обл.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ ЗДОБУВАЧАМИ ОСВІТИ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ Й ГРОМАДЯНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УМОВАХ НУШ

Терещенко Ірина Іванівна, директор Комунального закладу Сумської обласної ради – Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою

ІСТОРИКО-ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНОСТЬ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Федоров Ігор Олександрович, асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ПЛОТУВАННЯ В 5-Х КЛАСАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Прокопенко-Дубова Діана Юрійвна, студентка 411-по групи Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія», вчителька 5-х класів з математики Харківської гімназії № 83

Ільїна Олена Олексіївна, кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА»

Рябовол Лілія Тарасівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри права та правоохоронної діяльності Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

Шаповалова Карина Ігорівна, здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти факультету історії, бізнес-освіти та права Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка

**СЕКЦІЯ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ ТА
ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ
ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ НУШ»**

Головуючі:

Гриценко Андрій Петрович, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Коляда Ігор Анатолійович, доктор історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, професор, заслужений працівник освіти України

Виступаючі:

**ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО НАУКУ
АРХЕОЛОГІЮ У 5 КЛАСІ: РЕАЛІЗАЦІЯ ПАРАДИГМИ НУШ**

Шумило Вікторія Тарасівна, студентка бакалаврату історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

**ПОЛТАВСЬКА БИТВА 1709 РОКУ: ПРИЧИНИ ПЕРЕХОДУ МАЗЕПИ НА БІК
ШВЕДІВ**

Аторін Денис Миколайович, студент 64-І групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: Віктор Степанович Прокопчук, доктор історичних наук, професор кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

**АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ В
УМОВАХ ГУМАНІТАРИСТИКИ**

Диптан Анна Юріївна, здобувачка освіти 411-ПО групи, психолога педагогічного факультету, кафедри педагогіки, психології, початкової освіти та освітнього менеджменту Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Науковий керівник: Денис Геннадійович Руднік, кандидат історичних наук, старший викладач Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

**СПОГАДИ УЧАСНИКІВ ДРУЖИН УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ, ЯК
СКЛАДОВА УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ МЕМУАРИСТИКИ В КОНТЕКСТІ
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОДІЙ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ**

Карпенко Ігор Сергійович, студент-магістрант Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Науковий керівник: В'ячеслав Олександрович Оліцький, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії України Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В ОСВІТІ У ПЕРІОД НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

Павленко Антон Олександрович, студент-магістрант навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Науковий керівник: Світлана Іванівна Моцак, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ІНТЕГРАЦІЯ ІНФОМЕДІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ В ДОСЛІДЖЕННІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРІЇ

Ребенок Вікторія Русланівна, студентка-магістрантка навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Науковий керівник: Світлана Іванівна Моцак, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВНИХ УСТРОЇВ НА ТЕРИТОРІЇ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

Сірик Єлизавета Олександрівна, студентка 64-І групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: Олена Анатоліївна Чумаченко, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання, директорка Навчально-наукового інституту філології

ТРАНСФОРМАЦІЙНА ГУМАНІТАРИСТИКА ЯК ЗМІНА ПОГЛЯДІВ НА РОЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

Сосновський Дмитро Юрійович, студент-магістрант навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Науковий керівник: Світлана Іванівна Моцак, кандидат педагогічних наук, доцент завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ПРО ВАЖЛИВІСТЬ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ

Суббота Єгор Ігорович, студент-магістрант навчально-наукового інституту історії, права та міжнародних відносин Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Науковий керівник: Світлана Іванівна Моцак, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ФОРМУВАННЯ СВІДОМОГО ГРОМАДЯНИНА – ПАТРІОТА УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ ХАРТІЇ ВІЛЬНОЇ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВІЙНИ

Федотенко Альбіна Романівна, студентка 41 ДО групи ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»

Науковий керівник: **Олександр Миколайович Грибенко**, кандидат історичних наук, викладач суспільних наук ВСП «Професійно педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»

ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Біленький Ярослав Сергійович, студент Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник: **Тамара Володимирівна Бакка**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ НУШ: СТЕНДАПИ, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ НА УРОКАХ ПРАВОЗНАВСТВА

Василенко Марія Олексіївна, студентка магістратури історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник: **Ігор Анатолійович Коляда**, доктор історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, професор, заслужений працівник освіти України

ОСНОВНІ ЗАСАДИ ТА ПРИНЦИПИ АДАПТУВАННЯ ПРАВОЗНАВЧИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ НУШ

Гринь Діана Ігорівна, студентка 64-І групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: **Ігор Олександрович Федоров**, асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ПРОЕКТ ЯК ФОРМА РОБОТИ З ІСТОРИЧНИМИ ДОКУМЕНТАМИ

Жовклий Владислав Сергійович, студент Рівненського державного гуманітарного університету

ПОЛІТИКА РУСИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ В 1960-Х – 1980Х РР.

Завгородня Антоніна Олександрівна, студентка 64-І групи Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: **Андрій Петрович Гриценко**, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ НУШ

Крисенко Ілона Андріївна, студентка Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

РОЛЬ ХРОНОЛОГІЧНИХ ТА КАРТОГРАФІЧНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ВИВЧЕННІ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ У 5 КЛАСІ

Лавренчук Карина Ігорівна, студентка бакалаврату історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ЗАКОНОДАВЧІ ОСНОВИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ НУШ. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА НОРМАТИВНОЇ БАЗИ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ В НУШ

Лелюшкін Олександр Павлович, студент 64-І групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: Лариса Володимирівна Слінченко, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Навчально-наукового інституту філології та історії, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ ОСВІТИ, ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ОСВІТНІХ ТЕНДЕНЦІЙ В ГРОМАДЯНСЬКІЙ ТА ІСТОРИЧНІЙ ГАЛУЗЕЙ НАУК

Леннік Ілля Юрійович, студент історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: Тетяна Володимирівна Мелешенко, кандидат історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти, заступник декана з виховної і наукової роботи Історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

НАУКОВЕ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ В ШКОЛІ

Лозован Вікторія Євгенівна, студентка Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського

Науковий керівник: Ганна Миколаївна Маринченко, доктор філософії у галузі гуманітарних наук, старший викладач Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського

РОЛЬ ФІЗІОГНОМІСТИЧНОГО ПІДХОДУ ЯК ЗАСОБУ КОНКРЕТИЗАЦІЇ ПРИ ФОРМУВАННІ УЯВЛЕНЬ ПРО ІСТОРИЧНОГО ДІЯЧА (НА ПРИКЛАДІ ПОСТАТІ РОМАНА ШУХЕВИЧА) В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Пацерук Дмитро Ярославович, студент бакалаврату історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: Ігор Анатолійович Коляда, доктор історичних наук, професор, заслужений працівник освіти України Українського державного університету імені М.П. Драгоманова

РОЛЬ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА НА УРОКАХ ІСТОРІЇ

Ріпа Вікторія Анатоліївна, здобувачка вищої освіти II курсу магістратури історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ІННОВАЦІЇ НУШ: ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПРО ПОЛКОВОДЦІВ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ ВІЙНИ СЕРЕДИНИ XVII СТ. (НА ПРИКЛАДІ ПОЛКОВНИКА ІВАНА БОГУНА)

Романенко Владислав Романович, студент бакалаврату історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник: Ігор Анатолійович Коляда, доктор історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, професор, заслужений працівник освіти України

ФОРМИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ В НУШ

Семененко Анастасія Сергіївна, студентка 1-го курсу магістратури історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ШКОЛЯРІВ НА ПРЕДМЕТІ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ НУШ

Ткаченко Михайло Юрійович, студент 64-І групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: **Лариса Володимирівна Слінченко**, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри історії, правознавства та методики навчання Навчально-наукового інституту філології та історії, Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ІННОВАЦІЇ У ФОРМУВАННІ НАВИКІВ КОМУНІКАЦІЇ В УМОВАХ НУШ: ТЕХНОЛОГІЇ ЗАСТОСУВАННЯ СТЕНДАПІВ НА УРОКАХ ПРАВОЗНАВСТВА

Цейгер Ігор Васильович, студент історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Науковий керівник: **Ігор Анатолійович Коляда**, доктор історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, професор, заслужений працівник освіти України

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Чуприна Ярослав Борисович, студент 34-І групи Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: **Ігор Олександрович Федоров**, асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ ТА ІСТОРИЧНИХ ЗНАТЬ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ (2014–2022 РР.)

Шершень Марія Володимирівна, студентка бакалаврату історико-філософського факультету Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова

Науковий керівник: **Ігор Анатолійович Коляда**, доктор історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова, професор, заслужений працівник освіти України

ФОРМУВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ВИВЧЕННЯ ІСТОРИКО-БІОГРАФІЧНОГО ПОРТРЕТУ ГЕТЬМАНА БОГДАНА РУЖИНСЬКОГО

Яретик Микола Миколайович, магістр 1-го курсу історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник: **Ніна Іванівна Загребельна**, доцент, кандидат історичних наук, доцент кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ ДЛЯ 5-6 КЛАСІВ В УМОВАХ НУШ

Бровко Людмила Віталіївна, здобувачка вищої освіти І курсу магістратури історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник: Яніна Миколаївна Камбалова, кандидат історичних наук, доцент кафедри методики навчання суспільних дисциплін та гендерної освіти історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ЯК ОРГАНІЗУВАТИ ВИКЛАДАННЯ ПРЕДМЕТІВ ГРОМАДСЬКОЇ ТА ІСТОРИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ В УМОВАХ ВІЙНИ

Дяченко Карина Валеріївна, студентка Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Науковий керівник: Світлана Іванівна Моцак, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

ІСТОРИЧНА ПЕРСОНАЛІЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ У 5 КЛАСІ: ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ УЯВЛЕНЬ ПРО ІСТОРИЧНОГО ДІЯЧА (НА ПРИКЛАДІ ГОЛОВНОКОМАНДУВАЧА УПА РОМАНА ШУХЕВИЧА)

Іжук Софія Михайлівна, студентка бакалаврату історико-філософського факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

Науковий керівник: Ігор Анатолійович Коляда, доктор історичних наук, професор кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти, професор, заслужений працівник освіти України Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова

ВИВЧЕННЯ КРАСЗНАВЧОГО МАТЕРІАЛУ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ У 5 КЛАСІ (НА ПРИКЛАДІ РУХУ ОПОРУ В РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ТА РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ 2022 РОКУ)

Меклеш Богдан Григорович, студент 64-ї групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: Андрій Петрович Гриценко, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

СУЧАСНИЙ УРОК ПРАВОЗНАВСТВА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Ніколаєнко Єлизавета Миколаївна, студентка 34-ї групи Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: Ігор Олександрович Федоров, асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ НУШ

Подшивалов Микола Валерійович, студент 64-ї групи (ОС «Магістр») Навчально-наукового інституту філології та історії Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Науковий керівник: Ігор Олександрович Федоров, асистент кафедри історії, правознавства та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка